

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-277-7-125>

**USAGE OF INFORMATION TECHNOLOGIES
FOR ENSURING PRACTICAL ORIENTATION
OF EDUCATIONAL PROCESS FOR TRAINING LAWYERS**

**ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАКТИЧНОЇ ОРІЄНТОВАНОСТІ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ЮРИСТІВ**

Krasytska L. V.

*Doctor in Law, Professor,
Leading Researcher
of the Department for Integration
of Academic and University
Legal Science and Development
of Legal Education
Kyiv Regional Center of the National
Academy of Law Sciences of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

Красицька Л. В.

*доктор юридичних наук, професор,
провідний науковий співробітник відділу
забезпечення інтеграції
академічної та університетської правової
науки та розвитку юридичної освіти
Київський регіональний центр
Національної академії правових наук
України
м. Київ, Україна*

Держава і українське суспільство зацікавлені в підвищенні якості вищої юридичної освіти, що сприятиме як ефективному функціонуванню механізму держави, так і підвищенню ефективності механізму правового регулювання суспільних відносин та забезпеченню захисту прав та інтересів фізичних осіб, юридичних осіб, територіальних громад, держави Україна.

Активне обговорення реформування вищої юридичної освіти в контексті практичної орієнтованості освітнього процесу розпочалось ще більше десяти років тому, а свого загострення воно набуло після оприлюднення проекту Концепції розвитку юридичної освіти, розробленого та обговореного на робочих зустрічах народних депутатів України спільно з експертами у галузі права та вищої освіти [1]. У цьому напрямку проєкт Концепції розвитку юридичної освіти як одну із стратегічних цілей визначає те, що правничі школи забезпечують набуття здобувачами вищої юридичної освіти високого рівня прикладних практичних навичок на вмінь.

На відсутності належного рівня практичних компетентностей випускників юридичних вищих навчальних закладів зазначали роботодавці. Так, найбільш важливими якостями працівників, на

думку роботодавців, є практично-професійні навички, уміння вирішувати проблемні ситуації та навички роботи з клієнтами. І саме цих навичок найчастіше бракує молодим спеціалістам [2, с. 9].

Запровадження карантинних заходів з метою запобігання виникненню, поширенню і розповсюдженню епідемії, пандемії коронавірусної хвороби (COVID-19), введення воєнного стану в Україні із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року поставило перед учасниками освітнього процесу підготовки юристів нові виклики, вирішення яких має сприяти підвищенню якості вищої юридичної освіти в аспекті забезпечення практичної орієнтованості освітнього процесу. Важливе значення для вирішення цього завдання мають інформаційні технології, зокрема інформаційно-комунікаційні технології, які пов'язані зі створенням, зберіганням, обробкою, передачею, розповсюдженням інформації. Активне використання інформаційних технологій в освітньому процесі підготовки юристів сприятиме розкриттю потенціалу юридичної освіти, формуванню аналітичного критичного мислення у юристів та набуттю здобувачами вищої освіти практичних навичок та вмінь публічних виступів, складання правових документів, у тому числі процесуальних документів.

Як зазначається в проєкті Концепції розвитку юридичної освіти, досягнення цілі забезпечення набуття здобувачами вищої юридичної освіти високого рівня прикладних практичних навичок на вмінь передбачає: збільшення обсягу практичної підготовки правників до 30 кредитів ЄКТС та гарантування якості її проходження, що відбуватиметься на принципах спільного моніторингу з боку правничої школи, баз практики та відповідних професійних правничих спільнот; сприяння розвитку юридичних клінік у вигляді окремих структурних підрозділів закладів вищої освіти та впровадженню в освітній процес навчальних курсів з юридичної клінічної практики; активне впровадження в освітній процес інноваційних форм та методів навчання: кейсів, навчальних судових засідань тощо; долучення представників правничих спільнот до викладання окремих курсів чи проведення занять для здобувачів юридичної освіти; сприяння участі здобувачів вищої юридичної освіти в навчальних стажуваннях в органах державної влади, судах, в органах нотаріату, прокуратури, адвокатури та інших юридичних особах публічного і приватного права; сприяння та підтримка, в тому числі матеріальна, участі здобувачів вищої юридичної освіти в турнірах з судових дебатів (moot court); поступове впровадження в систему підготовки правників

елементів дуальної форми здобуття освіти; якомога ширше залучення здобувачів юридичної освіти до прикладних наукових досліджень, участі у студентських наукових товариствах тощо [1].

Зазначені заходи, які спрямовані на набуття здобувачами вищої юридичної освіти високого рівня прикладних практичних навичок на вмінь, можуть бути реалізовані за допомогою інформаційних технологій, особливо в умовах запровадження в освітній процес підготовки юристів елементів дистанційного навчання. Широке використання платформ Zoom, Google meet, Google classroom та інших дозволяє провести якісно не тільки лекційні заняття, а й провести практичні заняття з вирішення правових кейсів у фокус-групах, на засіданнях яких обговорення певних правових проблем здійснюється модератором, заздалегідь розроблюється сценарій і багато здобувачів вищої юридичної освіти залучені до дискусії.

Використання інформаційних технологій дозволяє провести бінарні заняття за участі практичних працівників, які, перебуваючи на своєму робочому місці, можуть долучитися до викладання лекції чи проведення семінару викладачем закладу освіти і спільно з ним обговорити проблеми правозастосовної діяльності, визначити шляхи їх вирішення, акцентувати увагу здобувачів вищої освіти на певних питаннях, що мають особливе значення для правозастосування.

Використовуючи платформи Zoom, Google meet, Google classroom, можна всім учасникам освітнього процесу (здобувачам вищої освіти, викладачу) одночасно обговорювати певні правові питання та знайомитися з їх вирішенням судовими інстанціями, ознайомлюючись з судовими рішеннями на сайті «Єдиний державний реєстр судових рішень». Робота з цим сайтом та сайтом «Судова влада» сприятиме формуванню практичних навичок щодо обчислення судового збору, підготовки процесуальних документів, зокрема, проведенню аналізу структури процесуальних документів, їх змісту, стилю викладення правових текстів тощо.

За допомогою інформаційних технологій можна проводити навчальні модельні судові засідання, особливо зважаючи на те, що в Україні впроваджується підсистема «Електронний суд» в рамках Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи.

Доцільно активно використовувати можливості інформаційних технологій і при проведенні засідань юридичної клініки як однієї з форм навчання, спрямованої на забезпечення практичної орієнтованості освітнього процесу. Засідання юридичної клініки в режимі онлайн дозволяють обговорити нароби здобувачів вищої

юридичної освіти з тих питань, щодо консультацій за якими звернулися клієнти, визначитися з правовими позиціями, сформулювати певні правові вимоги у справі тощо.

Отже, модернізація вищої юридичної освіти в напрямку практичної орієнтованості освітнього процесу підготовки юристів з використанням інформаційних технологій є одним із важливих завдань для науково-педагогічного складу закладів вищої освіти.

Література:

1. Проект Концепції розвитку юридичної освіти.
URL: <http://kno.rada.gov.ua/fsview/75465.html> (дата звернення: 18.11.2022).

(дата звернення: 18.11.2022).

2. Звіт за результатами аналітичного дослідження «Знання та навички випускників юридичних факультетів та закладів вищої освіти через призму відповідності потребам ринку праці», проведеного експертною групою з правової освіти Директорату з прав людини, доступу до правосуддя та правової обізнаності Міністерства юстиції України. Київ, 2018. 38 с. URL: https://uba.ua/documents/ZVIT_Jurosvita.pdf (дата звернення: 21.11.2022).